

Lees in Dialoog: 'N Gesprek Oor Boeke

Deur Jessica Sidler Folsom, Ph.D.

Ouers en onderwysers aanvaar amper eenparigheid die belangrikheid van lees vir kinders. Selfs [pediaters en hospitale moedig dit aan](#). Lees hardop kan 'n groter opvoedkundige waarde hê as om as vulmiddel voor bedtyd of middagete te dien.

Dit is maklik om eenvoudig 'n boek van 'n rak te neem, dit te lees en miskien 'n paar vrae aan die einde van die verhaal te stel sonder om baie nadenke te gee oor die keuse van die boek of die doel van die lees van die storie. Miskien dit is die kind se gunsteling, of dit is net die regte lengte vir die toegewese tyd. Miskien pas dit by die klastema van die week. Dit is egter almal voorbeelde wat deur volwassenes gerig word. Die volwassene kies die boek, lees die storie en stel die vrae of lei die bespreking.

'N Meer innemende en produktiewe alternatief is interaktiewe lees of lees in dialoog. Lees in dialoog behels dat 'n volwassene en kind 'n dialoog voer oor die teks wat hulle lees. Hul gesprek sluit in die definiëring van nuwe woordeskat, die verbetering van die mondelinge vlotheid, die bekendstelling van verhaalkomponente en die ontwikkeling van narratiewe vaardighede.

As ouers en onderwysers dialooglesing behoorlik beplan en uitvoer, dui dit daarop dat dit uit navorsing moontlik is om vaardighede soos drukkewustheid, mondelinge taalgebruik en begrip te verbeter. Die belangrikste is dat dit help om 'n voorbeeld te maak van hoe goeie lesers oor die teks dink terwyl hulle dit lees. Die voordele van lees in dialoog is nie net vir jong kinders nie. Alhoewel die konsep ontstaan het uit prentboeklees vir kleuters (Whitehurst et al., 1988), het 'n wye verskeidenheid navorsing die gebruik daarvan uitgebrei na ander ouderdomme en bevolkingsgroepe, waaronder studente met gestremdhede (What Works Clearinghouse, 2010), sukkelende lesers (Swanson et al., 2011), en Engelssprekende leerders (Brannon & Dauksas, 2014).

Verskillende Vlakke van Vrae as jy in Dialoog Lees

'N Tradisionele implementering van dialooglees behels die herhaaldelike lees van dieselfde boek en interaksie tussen drie vlakke van vrae (Flynn, 2011).

- **Vlak 1** vrae is basiese “w” tipe vrae wat gefokus is op wat onmiddellik in die teks gesien (of gelees) kan word. Vlak 1 sluit ook die bekendstelling van nuwe woorde in. Byvoorbeeld, terwyl hy op 'n foto wys, kan die volwasse leser vra: "Watter tipe

voete het hierdie dier?" Hier die volwassene soek na 'n spesifieke, korrekte antwoord om die mondelinge woordeskat van die kind uit te brei.

- **Vlak 2** vrae is oop-eiende en word gebruik om die terugvoer van die kind aan te vra. Die volwasse leser kan byvoorbeeld vra: 'Wat gebeur in hierdie deel van die storie?' Hier probeer die volwassene die kind aanmoedig om te deel waaroor hy of sy dink en betekenis uit die teks te maak.
- **Vlak 3** vrae is meer gevorderd en stel konsepte soos teksfunksies en verhaalkomponente voor. Die volwasse leser kan byvoorbeeld vra: "Wie was die hoofkarakter en hoe het hy gevoel?" Dit kan ook vrae insluit wat die student van die teks distansieer en die verhaal met hul eie lewe verbind. Byvoorbeeld, "Hoe sal jou voel as dit met u gebeur?"

Verskille Tussen Korrekte Maniere en Verkeerde Maniere om die Lees in Dialoog te Benut

Lees in dialoog ...

- **Is nie** "onderwysers lees, studente luister nie"
- **Is nie** deur onderwysers geleë nie
- **Is nie** beperk tot verteltekste met vrae en besprekings aan die einde nie
- **Is nie** net vir baie jong kinders nie

Lees in dialoog ...

- **Is** interaktief
- **Is** studentgesentreerd
- **Is** deurgaans met narratiewe en verklarende teks uitgevoer, met vrae en bespreking
- **Is** 'n aktiwiteit wat deeglike beplanning verg
- **Is** vir studente op alle vlakke

Alhoewel daar verskillende strategieë bestaan om die drie vlakke van vrae in dialooglesing te vergemaklik, is die twee gewildste onder die akronieme [VOOWD](#) en [VEBH](#) bekend. Albei is in vorige IRRC-blogplasinge behandel, en hierdie plasing sal op die twee strategieë uitbrei en 'n ander hulpbron bied om te help met die beplanning van 'n dialogiese leesaktiwiteit.

Vertrou Raak met die Verskillende Vraagvlakke met VOOWD

VOOWD word gebruik om die soorte vrae wat u moet vra te onthou: voltooiing, terugroep, oop-eiende vrae, "w" vrae en distansieer. 'N Uitbreiding van VOOWD is VOOWD-TS, wat

Student Reading Success Through Research and Collaboration

gebruik word om aanwysings wat verband hou met huis en skool aan te moedig. Hier is 'n voorbeeld van VOOWD-TS vrae vir die bekende storie van Die Drie Varkies.

Voltooiingsvraag: "Ek sal raas, en ek sal blaas, en ek sal _____
_____."

Antwoord: Blaas jou huis af.

Onthou vraag: Watter huis kan die Groot Slegte wolf nie laat afblaas nie?

Antwoord: Die een van bakstene.

Oop-eiende vraag: Waarom dink jy het die eerste vark sy huis uit strooi gebou?

Antwoord: Dit was die maklikste om te bou. Hy was lui.

“W” vraag: Watter soort dier was daar ná die varke?

Antwoord: Wolf.

Distansieer: Hoe dink jy het die varke gevoel toe die wolf hulle probeer kry?

Antwoord: (Antwoorde sal wissel.) Bang, kwaad, hartseer.

Tuisvraag: As jy by jou tuis 'n speelhuis moes bou, watter soort sal u dan bou?

Antwoord: (Antwoorde sal wissel.) 'N Boomhuis, 'n tent, 'n fort.

Skoelvraag: Die wolf was 'n boelie. Hy was gemoed met die drie klein varke. Wat moet jy doen as iemand jou op skool afknou?

Antwoord: (Antwoorde sal wissel.) Vertel 'n onderwyser. Sê vir hulle om op te hou. Ignoreer hulle.

Moedig Meer Dialoog Aan met VEBH + PT

VOOWD-TS is nuttig om die tipe vrae wat jy moet vra te onthou, maar onthou dat die punt is om 'n dialoog oor die teks te bevorder, en nie antwoorde met een woord te gee nie. Die VEBH-strategie (vra, evalueer, brei uit en herhaal) kan gebruik word om die volwassene dieper reaksies aan te moedig. VEBH + PT is 'n uitbreiding van VEBH, wat gebruik word om die volwassene te herinner om die kind te prys vir die gesprek en om die kind te help om die antwoord te toepas sodat dit sinvol is. Hierdie komponente word deur die dialoog met die kind toegepas. Hier is 'n voorbeeld van die gebruik van VEBH + PT met een van die bogenoemde VOOWD-TS vrae:

Vra die kind om iets oor die boek te sê.

Volwasse: Watter soort dier was daar na die drie klein varke?

Kind: *Wolf.*

Evalueer die reaksie van die kind.

Volwassenes dink aan die self, "Ja, dit was 'n wolf, maar ons kan meer reageer op die antwoord."

Brei uit die kind se reaksie.

Volwasse: Ja, dit was 'n groot, slegte wolf!

Herhaal die opdrag.

Volwasse: Watter soort dier was daar na die drie klein varke?

Kind: *'N Groot, slegte wolf!*

Prys en **T**oepas die kind se reaksie.

Volwasse: Dit is reg! Die groot slegte wolf was na die drie klein varke. Goeie werk om die storie te onthou! Hoe sal jy voel as u 'n groot slegte wolf sien?

Kind: (Antwoorde sal verskil.) Ek sal bang wees en weghardloop.

Onderrig van Woordeskat Deur Middel van Lees in Dialoog

Onthou dat 'n belangrike doelwit van lees in dialoog is om die mondelinge taalvaardighede van studente uit te brei, veral woordeskat. Een manier om dit te doen is om deel te neem aan aktiwiteite wat jy sal voorberei om sleutelwoordeskat aan te leer. Net soos daar vrae bestaan om dialoog oor die teks te vergemaklik, is dit maklik om in drie vlakke oor woordeskatwoorde te dink:

iowareadingresearch.org

@IAReading |

@iowareadingresearchcenter

Student Reading Success Through Research and Collaboration

- **Vlak 1** woorde is eenvoudige woordeskatwoorde wat in die ontvanklike en ekspressiewe woordeskat van die kind moet wees. Vlak 1 woorde in die storie van Die Drie Varkies sal die volgende insluit: huis, vark, wolf.
- **Vlak 2** woorde kom gereeld voor in tekste vir volwasse taalgebruikers. Hierdie woorde moet geleer word om die ontvanklike en ekspressiewe woordeskat van die kind uit te brei. 'N Vlak 2 woord in die storie van Die Drie Varkies is miskien “oudste” (sommige weergawes van die storie kenmerk die eerste vark as die oudste van die drie).
- **Vlak 3** woorde is domeinspesifiek en word die beste aangeleer indien nodig in 'n inhoudsarea of in 'n spesifieke konteks. Hierdie woorde kom minder gereeld voor in 'n storie soos Die Drie Varkies. 'N Meer gevorderde weergawe van die verhaal kan egter die Vlak 3 woord insluit vir die messelgereedskap wat die derde vark gebruik het: troffel.

Alhoewel sommige woorde tydens dialoog gelees kan word, is dit belangrik om die woorde versigtig te identifiseer en voor te berei vir woorde wat andersins die student se begrip van die boek kan beïnvloed. Die volwasse leser kan Vlak 2 woorde identifiseer wat nuttig sal wees om die huidige teks te verstaan en dat die kind waarskynlik in ander instellings sal gebruik of lees.

Noudat ons in vlakke en alfabetsop swem, hoe hou ons ons koppe bo die water, bring dit alles bymekaar en werk ons eintlik aan 'n dialooglesing? Die belangrikste is om voldoende voor te berei! Dit sluit in die keuse van toepaslike teks wat dialoog aanmoedig, die identifisering van woordeskat om voor te berei op, nadenke oor VOOWD-TS-vrae, en antisipering van antwoorde op die kind waarmee jy VEBH + PT kan gebruik om die dialoog uit te brei. Die Interaktiewe Leesgids hieronder kan in elke boek geplaas word om jou te help met die beplanning van die woordeskat en vrae wat jy sal insluit. Die vrae moet dwarsdeur die teks gevra word, nie net aan die einde nie; moenie vergeet om 'n bladsynommer vir elkeen op te teken nie! Dit sal dit vir jou of iemand anders vergemaklik om die teikens vir die begin van die gesprek op te spoor terwyl jy dialoog lees.

Boekmerke/Boekinsetsels om in Dialoog te Lees

[Stel van drie interaktiewe leesgidsboekinsetsels vir aflaa](#)

[Stel van vier VOOWD-boekmerke vir aflaa](#)

[Stel van vier VEBH-boekmerke vir aflaa](#)

Verwysings

Brannon, D., & Dauksas, L. (2014). Die doeltreffendheid van lees in dialoog om Engelse taalgebruik in die ekspressiewe taal van voorskoolse kinders te verhoog. *International Research in Early Childhood Education*, 5, 1-10.

Flynn, K. S. (2011). Die ontwikkeling van kinders se mondelinge taalvaardighede deur middel van lees in dialoog: riglyne vir implementering. *Teaching Exceptional Children*, 44, 8-16. doi: 10.1177/004005991104400201

Stephenson, J. (2010). Boeklees as intervensiekonteks vir kinders wat grafiese simbole vir kommunikasie begin gebruik. *Journal of Developmental and Physical Disabilities*, 22, 257-271. doi: 10.1007/s10882-009-9164-6

Swanson, E., Vaughn, S., Wanzek, J., Petscher, Y., Heckert, J., Cavanaugh, C., . . . Tackett, K. (2011). 'N Sintese van voorbehoude intervensies oor vroeë leesuitkomst onder voorskoolse studente deur middel van derde graaders wat die risiko loop vir leesprobleme. *Journal of Learning Disabilities*, 44, 258-275. doi: 10.1177/0022219410378444 | [Full article](#)

What Works Clearinghouse (2010). What Works Clearinghouse intervensie rapporteer vroeë kinderonderwys-intervensies vir kinders met gestremdhede: lees in dialoog. Washington, DC: Institute for Education Sciences. Retrieved from <http://ies.ed.gov/ncee/wwc/InterventionReport/136>

Whitehurst, G. J., Falco, F. L., Lonigan, C. J., Fischel, J. E., DeBaryshe, B. D., Valdez-Menchaca, M. C., & Caulfield, M. (1988). Versnelling van taalontwikkeling deur middel van lees van prentboeke. *Development Psychology*, 24, 552-559. doi: 10.1037/0012-1649.24.4.552